

ønsket, at man paa enkelte Punkter havde givet Lovforslagets Bestemmelser en noget større Fasthed; der er adskillige Steder, hvor Lovforslaget udtrykker sig noget ubestemt, hvor Afgørelsen henvises til det rene Dommerskøn, uden at der gives nogen virkelig Vejledning til at udøve Skønnet, og jeg vil ønske, at man vil gøre et Forsøg paa — det kan man i alt Fald — at naa til noget større Bestemthed i Affattelsen. Overensstemmende med de Udtalelser, jeg tillod mig at fremsætte i sidste Møde angaaende Ægteskabsloven, vil jeg dernæst ønske, at man kunde blive enig om at udsondre de processuelle Bestemmelser i Lovforslaget, de Bestemmelser, der indeholder Ændringer i Retsplejeloven, idet det forekommer mig, at det vil være rimeligt og naturligt at henvise disse Bestemmelser til en kommende Tillægslov til Retsplejeloven.

Hvad Lovforslagets Realitet angaar, kan jeg i det hele være enig med den højtærede Minister. Lovforslaget betyder et særdeles godt Grundlag for en Forhandling, selv om der kan være Spørgsmaal om Ændringer i Enkeltheder. Dette bør naturligvis være Genstand for Prøvelse i det kommende Udvalg. Jeg skal nu kun udtale mig lidt nærmere om et enkelt Punkt, hvorom der er noget forskellige Meninger i vide Kredse, ogsaa blandt mine Partifæller. Det er Lovforslagets Bestemmelser om Nedsættelse af Fuldmyndighedsalderen fra 25 Aar til 21 Aar, den Alder, som nu maa siges at have hele Verdensretten for sig. Kun et enkelt Land, Spanien, har en højere Myndighedsalder, nemlig 23 Aar.

Jeg for mit Vedkommende er enig med den højtærede Minister i det Forslag, han har stillet. Blandt Jurister har det allerede i lang Tid været den almindelige Mening, at vor nuværende Myndighedsalder, 25 Aar, er for høj og ikke saa lidt for høj. Under vore nuværende Samfunds- og Kulturforhold maa det vist siges, at en Person i Almindelighed er fornuftig nok til at styre sine egne Anliggender i en Alder, der er betydelig lavere end 25 Aar. Det, der her er Tale om, kan jo kun være et Gennemsnit. Man kan ikke lovgive for det enkelte Tilfælde, men maa lovgive efter, hvad der er det almindelige, og man maa være varsom med at sætte den almindelige Maalestok for højt, thi det maa erindres, at det at være bundet ved de Retshandler, man afslutter, ikke er noget skadeligt, noget, som man i Almindelighed maa være glad ved at være fri for. Det er tværtimod en stor Fordel at kunne binde sig ved Retshandler; det

er i vidt Omfang nødvendigt for overhovedet at kunne bevæge sig i det økonomiske Liv. At vor Fuldmyndighedsalder har været for høj, fremgaar ogsaa klart deraf, at der allerede nu gennem Aarhundreder paa dette Omraade har udviklet sig en bestemt Modsætning mellem Loven og Livet. Det har været saaledes, at Personer under 25 Aar har været fritaget for at opfylde de Overenskomster, de sluttede, for saa vidt angik deres Formuer — det har til Dels ogsaa været dem forbudt at opfylde saadanne Overenskomster —, men ikke des mindre har den almindelige Opfattelse været og er fremdeles i meget stort Omfang den, at det er uhæderligt, ikke blot upassende, men ligefrem uhæderligt at benytte sig af disse klare Lovregler. Naar der opstaar en saadan Modsætning mellem Loven og Livet, er det i Almindelighed Livet, der har Ret, og Loven, der har Uret. Jeg tror ogsaa, det er Tilfældet her. Som Forholdet nu er, er der saa meget mindre Betænkelighed ved at nedsætte Fuldmyndighedsalderen, som Aftaleloven, der blev vedtaget for nogle Aar siden, giver den ikke 25-aarige en Beskyttelse, som han tidligere kun kunde faa gennem Umyndighedsreglerne. Nu er det nemlig saa, at den unge, selv om han ogsaa er myndig, fuldmyndig, dog gennem Reglerne i Aftaleloven vil være beskyttet mod Misbrug af hans Letsindighed og Uerfarenhed, og deri forekommer der mig at ligge en ikke ringe Betyggelse for dem, der ellers maatte have Betænkelighed ved at nedsætte Myndighedsalderen under 25 Aar. Jeg tror altsaa, det vil være rigtigt at sætte Myndighedsalderen betydeligt ned. Saa er det naturligvis en Skønssag, om man vil gaa til 21 Aar, eller man f. Eks. vil blive staaende ved 22 Aar, men da, som jeg før bemærkede, alle andre Lande i Verden og navnlig de andre nordiske Lande har 21 Aar som Fuldmyndighedsalder, forekommer det mig at være det ene rimelige og naturlige, at vi vælger den samme Alder, thi det har overmaade store Fordele, at der paa dette Omraade gælder samme Regel i forskellige Lande.

Men naar jeg altsaa mener, at man bør nedsætte Fuldmyndighedsalderen fra 25 Aar til 21 Aar, vil jeg dog gerne overfor det ærede 9de Medlem for 1ste Kreds (Steincke) bemærke, at jeg ikke mener, der heri kan søges nogen Grund til ogsaa at nedsætte Valgrets alderen, af den simple Aarsag, at der kræves mere for at deltage i Styrelsen af Land og Rige end for at styre sine egne personlige Anliggender. Man vil vanskeligt